

13. Hufeisen, Britta; Lindemann, Beate Tertiärsprachen. Theorien, Modelle, Methoden / B. Hufeisen, B. Lindemann. – Tübingen: Stauffenburg, 1998. – 62 p.
14. Juan Lázaro, Olga. (2001) La Red como material didáctico en la clase de E/LE. Madrid. Edelsa. Colección "Uso de Internet en el aula Español Lengua Extranjera". – 89 p.
15. Mißler, Bettina Fremdsprachenlernerfahrungen und Lernstrategien. Eine empirische Untersuchung / B. Mißler. – Tübingen: Stauffenburg (Tertiärsprachen und Mehrsprachigkeit 3), 1999. – 67 p.
16. Nesterenko O. Recursos Internet en la formación de competencias interculturales / Oleg Nesterenko // ["Lingua Summit 2007 – Komunikácia kultúr v zjednocujúcej sa Európe"], (6-7 september 2007). Trenčín, Slovenska Republika. – P. 156–159
17. Nesterenko O. Recursos de Internet en la enseñanza/aprendizaje de español como segunda lengua extranjera / Oleg Nesterenko // Encuentros. Volumen I. Encuentros de lingüística, traducción y enseñanza de la lengua española. WW, Oficyna wydawnicza. – Katowice, 2008. – pp. 251–266.
18. Nesterenko O. Internet en la enseñanza del español como segunda lengua extranjera después del inglés / Oleg Nesterenko // 1- st International Conference on Bilingual Education in Globalized World: A Comparison between Spain and the United States / Alcalá de Henares, May 9-11, 2013. – 48 pp. P.30
19. Tarnopolsky O., Nesterenko O. Reading-Oriented Internet-Assisted Teaching of L3 (Spanish) on the basis of L2 (English) / Oleg Tarnopolsky, Oleg Nesterenko // The Reading Matrix Vol. 6, No. 3, December 2006. - 5th Anniversary Special Issue — CALL Technologies and the Digital Learner. Інтернет видання: <http://www.readingmatrix.com>

Нестеренко О.А.

**СИСТЕМА ИНТЕРАКТИВНЫХ УПРАЖНЕНИЙ ПРИ ОБУЧЕНИИ ИСПАНСКОМУ ЯЗЫКУ  
КАК ВТОРОМУ ИНОСТРАННОМУ**

*В статье освещается проблема обучения испанскому языку в качестве второго иностранного и предлагается система упражнений, сгруппированных в соответствии с теми видами речевой деятельности, которые они формируют и развивают.*

*Ключевые слова: второй иностранный язык, интерактивные упражнения, ресурсы Интернета, испанский язык как второй иностранный.*

Nesterenko O.A.

**A SYSTEM OF INTERACTIVE EXERCISES IN TEACHING SPANISH AS A SECOND FOREIGN  
LANGUAGE**

*The article is dedicated to the issue of teaching Spanish as a second foreign language. A system of tasks selected according to the communicative competences that they are designed to form and develop is proposed.*

*Key words: a second foreign language, interactive tasks, Internet resources, Spanish as a second foreign language.*

**УДК 378**

**Онищенко С.В.**

**УМОВИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ПРОФЕСІЙНОЇ  
КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ ТЕХНОЛОГІЙ**

*У статті розглядаються можливості ефективного формування професійної компетентності майбутніх учителів технологій у галузі інформаційно-комунікаційних технологій на прикладі організації навчального процесу з курсу "Проектування складових одиниць механізмів у машинобудуванні".*

*Ключові слова: професійна компетентність майбутнього вчителя, комп'ютерна підготовка вчителя технологій, інформаційно-комунікаційні технології.*

Однією з перспективних тенденцій модернізації і реформування системи вищої професійної освіти є розгляд компетентнісного підходу як найбільш пріоритетного при підготовці майбутнього фахівця.

Компетентнісний підхід реалізований у більшості європейських країн на рівні національних освітніх стандартів. Як відзначає О. Андреев [1], з відносно локальної педагогічної теорії даний підхід поступово перетворюється на суспільно значуще явище, що претендує на роль концептуальної основи політики, що проводиться у сфері освіти як державою, так і впливовими міжнародними організаціями, включаючи, зокрема, Європейським союзом.

Компетентнісний підхід у професійній освіті полягає в оволодінні і розвитку у студентів набору ключових компетенцій, які визначають його успішну адаптацію в суспільстві. На відміну від терміну "кваліфікація", компетенції включають, окрім суто професійних знань і умінь, що характеризують кваліфікацію, такі якості, як ініціатива, співпраця, здібність до праці в групі, комунікативні здібності, вміння вчитися, оцінювати, логічно мислити, відбирати і використовувати інформацію, застосовувати інформаційно-комунікаційні технології (ІКТ) в своїй професійній діяльності. Вказані якості особливо важливі при формуванні професійної компетентності майбутніх учителів. Однією із значущих компетенцій таких фахівців повинна стати здібність до саморозвитку, самоосвіти, готовність учителя до педагогічної діяльності в умовах інформатизації освіти. У цих умовах здатність педагога використовувати засоби інформатизації й інформаційні технології для вирішення професійних завдань стає одним з компонентів його професійної компетентності. У сучасній педагогічній літературі при визначенні рівня професійної діяльності вчителя у сфері використання ІКТ використовується термін "ІКТ-компетентність".

У даний час існують різні підходи до визначення поняття "ІКТ-компетентність вчителя". Одні автори, називаючи дану компетентність "інформаційною культурою педагога", вважають її однією з складових загальної культури, пов'язаної з функціонуванням інформації в суспільстві (Л. Глухова, І. Овчиннікова й ін.). Інші розуміють під ІКТ-компетентністю сукупність знань, навичок і умінь, що формуються в процесі навчання і самонавчання інформаційним технологіям, а також здібність до виконання педагогічної діяльності за допомогою інформаційних технологій (Е. Хеннер, А. Шестаков).

Питанням, що стосуються удосконалення змісту та методики застосування комп'ютерних технологій навчання в середніх та вищих навчальних закладах, присвячені праці багатьох учених, серед яких А. Верлань, П. Єршов, М. Жалдак, В. Лаптев, М. Лапчик, Ю. Машбиць, В. Монахов, Н. Морзе, Я. Ожогін, С. Раков, Ю. Рамський, І. Румянцев, З. Сейдаметова, С. Семеріков, Є. Смірнова, О. Спирін, Ю. Триус, В. Фірсов, Г. Фролов та інші.

ІКТ-компетентність вчителя технологій у нашому розумінні представляється як системна властивість особи суб'єкта, що характеризує його здатність:

- самостійно отримувати, оцінювати і створювати нову інформацію;
- моделювати і проектувати об'єкти і процеси, у тому числі власну індивідуальну діяльність;
- вирішувати освітні завдання, направлені на навчання, розвиток і виховання нових членів інформаційного суспільства;
- використовувати в своїй професійній діяльності сучасні ІКТ, що забезпечують підвищення ефективності навчального процесу.

Аналіз нормативних документів, реальної навчальної практики в педагогічних ВНЗ показав, що існуюча професійна підготовка майбутнього вчителя технологій не відповідають сучасним вимогам і не може забезпечити своєчасну і адекватну підготовку людини до інформаційного майбуття, що нестримно наближається, оскільки доки орієнтована в основному на формування рівня тривіальної комп'ютерної писемності і фрагментарної готовності майбутнього педагога до використання інформаційно-комунікаційних технологій у своїй професійній діяльності.

У рамках даної статті поставлена мета сформувати професійну компетентність у галузі ІКТ у майбутніх учителів технології (на прикладі курсу "Проектування складових одиниць механізмів у машинобудуванні").

У даний час від інформаційно-комп'ютерної компетентності фахівців у галузі освіти багато в чому залежить успіх інформатизації і комп'ютеризації навчального процесу. Учителів, здатних якісно навчати дітей основним предметам шкільної програми, застосовуючи нові інформаційні технології, а також вводити дітей у складний світ цих технологій і формувати їх інформаційно-комп'ютерну культуру, необхідно спеціально готувати. Ці фахівці повинні добре знатися на психології дитини, добре володіти методичними прийомами навчання і бути фахівцями в галузі інформаційних технологій. На наш погляд, такі педагоги повинні володіти наступними знаннями і навичками: знати можливості використання комп'ютера для навчання і розвитку; володіти методами використання комп'ютера в організації навчального процесу; уміти використовувати комп'ютер для організації контролю і самоконтролю оволодіння школярами пройденого матеріалу; уміти оптимально поєднувати комп'ютерні і традиційні технології навчання; використовувати нові інформаційні технології для організації творчої діяльності учнів і ін.

ІКТ у педагогічному ВНЗ мають свою специфіку, оскільки виступають не лише як об'єкт вивчення, але і як інструмент наочної і педагогічної діяльності, і як засіб навчально-методичного забезпечення навчального процесу в школі. Вони, на думку, О. Косино "покликані стати не додатковим "доважком" в навчанні, а невідокремленою частиною цілісного освітнього процесу, що значно підвищує його ефективність" [2].

Динамізм розвитку інформаційного суспільства вимагає вивчення не конкретних програмних засобів, а оволодіння майбутніми вчителями суті, можливостей і перспектив розвитку ІКТ, навчання і дидактичного обґрунтування їх використання.

Це об'єктивно вимагається в рамках професійної підготовки майбутнього вчителя підсилити увагу до питання використання ІКТ в конкретних навчальних галузях і необхідності формування не лише міцних навчальних знань і умінь, але і сприяти розвитку особистих якостей випускників, які дозволили б їм у майбутньому вирішувати типові професійні завдання і проблеми, що виникають у реальних ситуаціях його педагогічної діяльності як учителя-предметника, з використанням знань і професійного досвіду. Саме такі вимоги пред'являє соціальне замовлення до випускників педвузів і, зокрема до майбутнього вчителя технологій.

У роботах відомих педагогів (Н. Радіонової, А. Тряпціної й ін.) відмічено, що "основний напрям оновлення професійної освіти на сучасному етапі полягає в знаходженні шляхів забезпечення діяльнісної позиції в процесі навчання, сприяючи становленню досвіду цілісного системного бачення професійної діяльності, системної дії в ній, вирішення нових проблем і завдань" [3].

Діяльнісний підхід, на думку А. Шамшуриної, дозволяє "створити умови для формування активності студентів за рахунок роботи в співпраці, за допомогою включення майбутніх педагогів в професійну педагогічну діяльність з врахуванням їх минулого досвіду" [4]. Таким чином, освітня діяльність у процесі формування ІКТ-компетентності майбутнього вчителя при вивченні технічних дисциплін має бути наближена до реальної діяльності шкільного педагога по використанню інформаційно-комунікаційних технологій у навчанні.

У процесі вивчення курсу "Проектування складових одиниць механізмів у машинобудуванні" формування професійної компетентності в галузі ІКТ у майбутнього вчителя технологій можливо здійснювати:

1. На основі послідовного перетворення навчальної діяльності студента на професійну діяльність учителя технологій. З цією метою комп'ютер необхідно використовувати як інструмент моделюючої діяльності. Наприклад, студентам пропонується розробити презентацію до лекції, розробити і провести практичне заняття з певної тематики, створити електронні навчальні ресурси, вирішувати завдання з використанням універсальних моделюючих пакетів.

2. Через зміст і методи вирішення професійно орієнтованих завдань, направлених на опанування засобів ІКТ. Студенти повинні постійно відчувати доцільність і необхідність використання засобів ІКТ при рішенні тієї або іншої задачі.

3. На основі використання активних методів і форм навчання (проблемне навчання, дослідницький метод, аналіз навчально-методичних ситуацій і ін.). Так, наприклад, при виконанні комп'ютерних лабораторних робіт створюються умови для самостійного здобуття знань і розвитку професійно значимих якостей особи студентів, що наводять до творчої самореалізації в ході педагогічної практики, а згодом і в професійній діяльності.

4. За допомогою організації активної самостійної роботи студентів. Майбутні учителі повинні оволодівати ІКТ, самостійно використовуючи їх потенціал і знаходячи різні способи їх використання в своїй діяльності. Це може бути організовано за допомогою вивчення студентами окремих тем навчального курсу "Проектування складових одиниць механізмів у машинобудуванні" за допомогою електронних підручників, виконання поточних домашніх завдань і типових робіт і так далі.

Використання вказаних можливостей курсу "Проектування складових одиниць механізмів у машинобудуванні" в навчальному процесі узгоджуються з вимогами компетентнісного підходу до підготовки педагогічних кадрів, оскільки, вивчаючи курс "Проектування складових одиниць механізмів у машинобудуванні" в педагогічному ВНЗ, майбутні учителі технологій не лише бачитимуть, яким чином і в яких його розділах застосовуються інформаційні технології, але і готуватимуться до їх використання в шкільному курсі технологій. Повністю завдання підготовки майбутнього вчителя до використання в шкільному курсі технологій інформаційних технологій може бути вирішене лише в курсах: "Комп'ютерне моделювання технічних об'єктів", "Автоматизація технічних об'єктів", "Деталі машин".

Інформатизація освіти передбачає, перш за все, розробку навчального забезпечення дидактичного процесу на основі інформаційних технологій, які включають три складові: технічні пристрої, програмне забезпечення і навчальне забезпечення. Найголовнішою, з перерахованих вище, з точки зору позицій дидактики, є навчальне забезпечення. Власне воно і задає, визначає процес, технологію комп'ютерного навчання.

Інформаційну складову, що забезпечує змістовний аспект підготовки фахівця в університеті, слід розглядати в контексті рішення задачі повної і адекватної взаємодії студента і педагога, з використанням навчальної і іншого роду інформації, сприяючої гарантованому досягненню поставлених дидактичних цілей. Такою складовою може, на наш погляд, виступати електронний інтегрований навчальний курс, зміст якого складають:

1. Керівництво з вивчення курсу, що містить методичні вказівки що забезпечують навігацію з усіх навчальних і додаткових матеріалів, а також коротко розкривають зміст тем курсу;

2. Базовий навчальний посібник, додаткові навчальні матеріали, включаючи публікації і зсилання на інтернет-адреси, практикум з курсу із застосуванням пакетів прикладних програм;

3. Автоматизована система оцінки і контролю знань студентів, яка реалізована у вигляді контрольних-навчальних програм, що дозволяють користувачеві самостійно здійснювати оцінку засвоєння ним набутих знань.

Пропонований електронний інтегрований навчальний курс "Проектування складових одиниць механізмів у машинобудуванні" може поставлятися студентам як за допомогою мережевих технологій, так і на інших носіях, зокрема на інтерактивних компакт-дисках. Можливості електронних інтегрованих навчальних курсів дозволяють на основі мультимедіа об'єднати в єдину інтегровану систему найрізноманітніші за призначенням, змістом і формами матеріали, що враховують, крім того, і рівні підготовки студентів.

Проектуючи і конструюючи електронний інтегрований учбовий курс "Проектування складових одиниць механізмів у машинобудуванні", при відборі і структуризації змісту навчального матеріалу викладачеві необхідно:



1. Оцінити об'єм змісту навчального курсу з врахуванням цілей підготовки майбутнього вчителя технологій. Для цього, використовуючи методи педагогічного моделювання, побудувати модель курсу, оцінивши її інформаційну ємкість.

2. Розподілити навчальний матеріал на відповідні модулі, розділи, теми, елементи відповідно до можливостей сприйняття і пам'яті студентів, виключаючи їх перевантаження.

3. Встановити зв'язки між елементами змісту навчальної дисципліни, провівши його структурування.

4. Для кожного навчального елемента визначити вихідний і необхідний рівні засвоєння студентами.

5. Розробити педагогічні тести з усіх навчальних елементів, включених у логічну структуру предмета, для перевірки міри і якості їх засвоєння.

Таким чином, компетентнісний підхід до підготовки майбутнього вчителя технологій в рамках концепції професійно-педагогічної спрямованості навчання, що визначається інформатизацією суспільства, дозволив виробити наступні загальні вимоги до навчальної складової курсу "Проектування складових одиниць механізмів у машинобудуванні":

– мати знання: про історію розвитку ІКТ, про місце і роль технологій у ряді технічних дисциплін; про сучасну педагогічну практику використання засобів ІКТ у процесі вивчення технологій, основних мультимедійних і мережевих освітніх ресурсів і особливостей методичних підходів до викладання навчальної дисципліни в умовах інформатизації освіти;

– володіти уміннями і навичками: вирішення як типових, так і нестандартних завдань; здійснювати міжнаочні зв'язки технологій з іншими курсами; оцінювати, відбирати, адаптувати засоби ІКТ для організації навчального процесу; розробляти методики їх використання при проведенні різного роду занять; визначати оптимальне співвідношення, доцільність використання інформаційних технологій і традиційних методів навчання;

– мати практичний досвід: управління навчальним, демонстраційним устаткуванням, що сполучається з комп'ютером; використання програмних засобів і апаратних пристроїв для здійснення інформаційної діяльності по збору, обробці, зберіганню і передачі інформації; автоматизації процесів обчислювальної та інформаційно-пошукової діяльності; комп'ютерній візуалізації інформації про досліджувані об'єкти, побудови на екрані графіків і діаграм.

Узагальнюючи все вище викладене, приходимо до наступного висновку. Зміст курсу "Проектування складових одиниць механізмів у машинобудуванні" об'єктивно (незалежно від бажання викладача, особливостей студентської групи і ін.) дозволяє формувати ІКТ-компетентність у майбутнього вчителя технологій. Проте такий вплив стихійний за своєю природою. Вочевидь, що при цілеспрямованому його посиленні результат буде якіснішим. Лише за наявності вчителя-предметника, який володіє навичками роботи в інформаційному середовищі, почнеться ефективний процес інформатизації системи освіти і суспільства в цілому.

## ЛІТЕРАТУРА:

1. Андреев О. Л. Компетентнісна парадигма в освіті: досвід філософсько-методологічного аналізу педагогіки // Педагогіка. – 2005. – № 4. – С.19–26.
2. Косино О. А. Формування професійної компетентності вчителя в області елементарної математики в умовах інтеграції педагогічних і інформаційних технологій // Сучасні проблеми науки і освіти. – 2009. – № 2. – С. 41.
3. Радіонова Н. Ф., Тряпичина А. П. Компетентнісний підхід в педагогічному утворенні // Електронний науковий журнал "Вісник Омського державного педагогічного університету", випуск 2006.
4. Шамшурина А. А. Модель формирования информационно-коммуникационной компетентности будущего учителя // Известия Российского государственного педагогического университета имени А. И. Герцена. – С.-Пб., 2009. – № 112. – С.216.

Онищенко С.В.

## **УСЛОВИЯ И ПЕРСПЕКТИВЫ РАЗВИТИЯ ПРОФЕССИОНАЛЬНОЙ КОМПЕТЕНТНОСТИ БУДУЩИХ УЧИТЕЛЕЙ ТЕХНОЛОГИЙ**

*В статье рассматриваются возможности эффективного формирования профессиональной компетентности будущих учителей технологий в области информационно-коммуникационных технологий на примере организации учебного процесса по курсу "Проектирование составных единиц механизмов в машиностроении".*

*Ключевые слова: профессиональная компетентность будущего учителя, компьютерная подготовка учителя технологий, информационно-коммуникационные технологии.*

Onishchenko S.V.

## **TERMS AND PROSPECTS OF DEVELOPMENT OF PROFESSIONAL COMPETENCE OF FUTURE TEACHERS OF TECHNOLOGIES**

*In the article possibilities of the effective forming of professional competence of future teachers of technologies are examined in industry informatively communication technologies on the example of organization of educational process from the course of "Planning of component units of mechanisms in an engineer".*

*Key words: professional competence of future teacher, computer preparation of teacher of technology, informatively communication technologies.*

**УДК 371.134:51**

**Панішева О.В.**

## **РІВЕНЬ ГОТОВНОСТІ МАЙБУТНІХ УЧИТЕЛІВ МАТЕМАТИКИ ДО РОБОТИ В КЛАСАХ ГУМАНІТАРНОГО ПРОФІЛЮ**

*Статтю присвячено характеристиці рівнів готовності майбутніх учителів математики до роботи в класах гуманітарного профілю. Проаналізовано результати констатувального етапу експерименту з вивчення цієї готовності.*

*Ключові слова: класи гуманітарного профілю, професійна підготовка майбутніх учителів математики, готовність до професійної діяльності, рівні готовності.*

Серед змін, які зазнає загальноосвітня школа, – перехід її старшої ланки на профільне навчання. За словами Л. Липової, "профільне навчання в старшій школі – один із найважливіших компонентів модернізації загальної середньої освіти, одна з найбільш життєздатних освітніх реформ" [5, с. 3]. Але ця реформа дуже повільно втілюється в життя й натрапляє на шляху впровадження в практику на значну кількість проблем, що не може не турбувати науковців. У зв'язку з цим МОН України регулярно аналізує стан профілізації середньої школи та пропонує перелік невідкладних заходів щодо впровадження профільного навчання. Серед них – діагностика професійної підготовленості вчителів до роботи в профільних класах, коригування планів підвищення кваліфікації педагогічних працівників у контексті організації профільного навчання тощо. Це підтверджує актуальність проблеми підготовки вчительських кадрів до роботи в умовах профільної школи.

Проблема формування готовності вчителя до професійної діяльності на сьогоднішній день є вже достатньо розробленою на різних рівнях. За останні десятиліття вчені України та зарубіжжя дослідили процес формування готовності майбутнього вчителя до окремих видів педагогічної діяльності. В Україні проблемами формування готовності займалися В. Бочелюк, В. Зарицька, Л. Кондрашова, А. Ліненко, В. Моляко, С. Сисоева та ін. Цій проблематиці присвячено низку дисертаційних праць, серед яких роботи О. Волошенко, І. Гавриш, О. Кучерявого, Д. Пащенко, Ю. Шаповал та ін.